

GEOGRAFIE

MATERIAL ELABORAT CORESPUNZÂND
CERINȚELOR DE BACALAUREAT 2016

© 2016 PRESSTERN SOLUTIONS

Cuprins

Geografia României

Poziția geografică, granițele de stat și suprafața	2
Așezarea matematică	2
Granițele de stat sau țările vecine	2
Suprafața României	3
Așezarea geografică	3
Relieful	5
Carpații Românești	7
Carpații Orientali	7
Grupa Nordică (Carpații Maramureșului și ai Bucovinei)	9
Grupa Centrală (Carpații Moldo-Transilvani)	10
Grupa Sudică sau Carpații Curburii	11
Carpații Meridionali	12
Grupa Bucegi	15
Grupa Făgărași	15
Grupa Parâng	16
Grupa Retezat-Godeanu	17
Carpații Occidentali	18
Grupa Banatului	19
Masivul Poiana Ruscă	21
Grupa Apuseni	21
Subcarpații	23
Subcarpații Moldovei	24
Subcarpații Curburii	25
Subcarpații Getici	26
Podișul Transilvaniei (Depresiune Colinară a Transilvaniei) ..	27
Zona submontană	28
Zona de podiș (Podișul Transilvaniei)	29
Podișul Moldovei	30
Podișul Sucevei	31
Câmpia Jijiei (Moldovei)	32
Podișul Bârladului	32

Podișul Dobrogei.....	32
Masivul Dobrogei de Nord	34
Podișul Dobrogei Centrale.....	34
Podișul Dobrogei de Sud	34
Podișul Getic	34
Podișul Mehedinți	35
Dealurile de Vest	36
Delurile Banatului	37
Dealurile Crișene	38
Dealurile Crasnei si Dealurile Silvanei (Sălajului)	38
Câmpia de Vest.....	38
Câmpia Română.....	40
Câmpia Olteniei.....	42
Partea centrală a Câmpiei Române	42
Partea estică a Câmpiei Române	43
Lunca Dunării și luncile râurilor.....	43
Delta Dunării.....	44
Clima.....	46
Hidrografia	49
Dunărea.....	49
Lacurile.....	50
Apele subterane.....	51
Marea Neagră.....	52
Corelații biopedoclimatice	54
Câmpiile	54
Dealuri și podișuri joase (300-500 m).....	55
Dealuri și podișuri înalte (500-800 m).....	55
Munții cu altitudini joase (sub 800-1000 m).....	56
Munți cu altitudini mijlocii și înalte (până la 1600 m în N Carpaților Orientali și până la 1800 m în Carpații Meridionali).....	57
Munți foarte înalți (peste 1600-1800 m)	58
Populația.....	59
Așezările omenești	60
Satele	60
Orașele.....	61
Organizarea administrativ teritorială	63

Agricultura	65
Cultura plantelor.....	65
Cultura cerealelor.....	65
Plante industriale.....	66
Legumele și cartoful.....	66
Cultura viței de vie (viticultura)	67
Creșterea animalelor.....	67
Industria	69
Industria energetică și industria energiei electrice.....	69
Industria metalurgică	71
Extracția materialelor de construcții și industria de prelucrare.....	73
Industria lemnului.....	73
Industria chimică.....	74
Căile de comunicație și transporturile	76
Transporturile terestre	76
Transporturile navale	77
Transporturile aeriene	78
Alte căi de comunicație.....	78
România în organizațiile internaționale	79
România și relațiile ei internaționale	79
Relații comerciale	79

Geografia Europei

Spațiul European	82
Relieful major	85
Tipuri genetice de relief	86
Relief glaciatic montan cuaternar	86
Relief glaciatic montan actual (ghețari actuali)	86
Relief glaciatic continental	87
Relief de modelare policiclică	87
Relief vulcanic.....	87
Relief petrografic	88
Relief carstic.....	88
Relief dezvoltat pe conglomerate	88
Relief dezvoltat pe șisturi cristaline, pe granite	89
Relief dezvoltat pe nisipuri	89

Relief dezvoltat pe loess și depozite loessoide	89
Relief structural.....	90
Relief cutat.....	90
Relief în structură faliată	90
Relief monoclinal.....	90
Relief de pluviodenudare	91
Glacisuri și pedimente.....	91
Piemonturi	92
Relief fluvial	92
Relief fluvio-maritim.....	92
Relief litoral (maritim)	93
Relief submarin.....	93
Clima.....	94
Tipurile de climat	95
Hidrografie	97
Apele curgătoare.....	97
Lacurile.....	99
Zonele biopedoclimatice	101
Polar și subpolar.....	101
Temperat oceanic și continental	101
Temperat oceanic și continental	101
Temperat oceanic (și zonele cu umiditate mai ridicată)	102
Temperat continental – Silvestepa	102
Temperat continental – Stepa.....	103
Mediterranean	103
Populația și caracteristicile ei geodemografice	104
Evoluția numerică a populației	104
Densitatea populației	104
Structura geodemografică	105
Sistemul de orașe	106
Orașele.....	106
Clasificarea orașelor după funcții.....	106
Aglomerările urbane.....	107
Activitățile economice	108
Agricultura.....	109
Cultura plantelor	109

Creșterea animalelor.....	109
Industria	110
Resursele naturale	110
Industria energiei electrice	110
Industria siderurgică	110
Industria metalurgiei neferoase.....	111
Industria constructoarelor de mașini	111
Industria chimică.....	111
Industria lemnului.....	111
Industria materialelor de construcții.....	111
Industria ușoară.....	112
Industria alimentară.....	112
Căile de comunicație și transporturile	113
Caractere generale	113
Căile ferate și transporturile feroviare.....	113
Căile rutiere și transporturile rutiere.....	113
Sistemul transporturilor fluviale	113
Sistemul transporturilor maritime	114
Sistemul de transporturi aeriene	114
Transporturi speciale.....	114
Schimburi comerciale	115
Exporturi.....	115
Importuri	115
Turismul	116
Principale tipuri de turism practicate.....	116
Uniunea Europeană	117
Formarea Uniunii Europene și evoluția integrării europene..	117
Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale Uniunii Europene	118
Populația	118
Economia	119
Turismul	119
Statele continentului Europa	120
Germania	120
Polonia	122
Cehia	123

Slovacia	124
Ungaria.....	126
Austria.....	127
Italia	129
Spania.....	131
Portugalia	134
Grecia	136
Bulgaria.....	138
Slovenia.....	140
Malta	141
Cipru.....	143
Marea Britanie.....	144
Irlanda.....	146
Olanda	148
Belgia.....	150
Luxemburg	152
Franța	154
Danemarca	156
Suedia.....	158
Finlanda	160
Țările baltice: Estonia, Letonia, Lituania	162

Geografia României

Poziția geografică, granițele de stat și suprafața

Așezarea matematică

Coordonate: România este situată între coordonatele: $43^{\circ} 37'$ (Zimnicea) și $48^{\circ} 15'$ (Rădăuți), latitudine nordică, iar în longitudine între $20^{\circ} 15'$ (Beba-Veche-v.) și $29^{\circ} 41'$ Sulina (E) longitudinea estică.

Așezarea pe Glob: România este situată pe emisfera nordică. Este traversată de paralela de 45° , latitudine nordică.

Consecințe: România este situată în zona de climă temperată.

Așezarea pe continentul European: România este situată în sud-estul Europei-Centrale. Este situată la distanță aproape egală (2800-2900 de km) de Oceanul Arctic (N), Oceanul Atlantic (V) și Munții Urali (E), dar mai aproape de Marea Mediterană (S) (1000 km). Consecințe: determină caracterul continental, moderat al climei țării noastre.

Granițele de stat: Lungimea totală a granițelor de stat a României este 3149,3 km, din care 1800 km granița fluvială (râurile Dunărea, Prut, Tisa, Mureș), peste 244 km granița maritimă.

Granițele de stat sau țările vecine

- (E) Republica Moldova – între localitatea Horodiștea până la vărsarea Prutului în Dunăre,
- (E) Ucraina – vărsarea Prutului în Dunăre și brațul Chilia,
- (S) Bulgaria – de la Vama Veche până la localitatea Pristol,
- (SV) Serbia – de la localitatea Pristol, până la localitatea Beba Veche,

- (V) Ungaria – de la Beba Veche până la Halmeu,
- (N) Ucraina – de la Halmeu până la Horodiștea.

Suprafața României

Suprafața României este 238,391 km². Are o suprafață medie. Este ce-a de-a 12-a țară, ca mărime.

Așezarea geografică

România este o țară carpatică pentru că ostatura țării o prezintă Carpații, 2/3 din lanțul carpatic se găsesc pe teritoriul țării. Inelul carpatic a influențat geneza și evoluția celorlalte forme de relief. Carpații influențează traseul râurilor. Prin resursele lor naturale Munții Carpați au favorizat dezvoltarea social-economică a țării.

România este o țară dunăreană. Dunărea reprezintă cel mai important fluviu din Europa. Limitează și străbate țara în 1075 km, care prezintă 38% din totalul lungimii. Dunărea este principalul colector al râurilor din țara noastră (98%).

România este mărginită în sud-est de Marea Neagră. Țărmlul Mării Negre are o lungime de 244 de km

Agricultura

Agricultura cuprinde:

- cultura plantelor
- creșterea animalelor

Premisele naturale ale dezvoltării agriculturii:

a.) Relieful:

- Câmpii: cultura cerealelor
- Dealuri, podișuri: cultura pomi-viticole
- Munți: creșterea animalelor

b.) Clima

c.) Solurile (molisoluri, argiluvisoluri, cambisoluri, spodosoluri)

Teren agricol: orice suprafață de teren pe care se poate practica o formă sau alta de activitate agricolă.

Teren arabil: suprafața de teren la care se pot cultiva plante iar solul este arat.

Fondul funciar: reprezintă totalitatea suprafețelor unui anumit teritoriu și modul lor de utilizare.

Cultura plantelor

Cultura cerealelor

Grâu, porumb, orez, ovăz. Principale regiuni cerealiere sunt: C. Română, C. De Vest, Pod. Moldovei, Pod. Dobrogei, C. Transilvaniei.

Industria morăritului și panificației: București, Craiova, Oradea, Constanța, Brăila, Sibiu, Bacău, Iași, Botoșani.

Plante industriale

Plante uleioase: (floarea soarelui, rapița, soia, ricinul).

- **Floarea soarelui** este cea mai răspândită: C. Română, C. De Vest, Pod. Moldovei, Pod. Dobrogei.
- **Soia:** C. Română.
- **Rapița:** Bărăgan, Dobrogea.
- **Ricinul:** C. Română, Dobrogea.

Industria uleiului: Galați, Urziceni, Slobozia, București, Oradea, Carei, Iași, Constanța.

Sfecla de zahăr: Culoarul Siretului, Bărăgan, Dobrogea, C. Română, C. De Vest, Depr. Colinară a Transilvaniei, Depr. Brașovului.

Industria zahărului: Pașcani, Buzău, Călărași, Giurgiu, Craiova, Timișoara, Arad, Oradea, Carei, Teiuș, Tg.-Mureș.

Plante textile: inul, cânepa.

Se cultivă: Pod. Someșelor, Depr. Giurgeului, Depr. Ciucului, Depr. Brașovului, Pod. Târnavelor, Pod. Sucevei.

Filaturi și țesături: Botoșani, Fălticeni, Sighișoara, Gheorgheni, Constanța.

Legumele și cartoful

Cartoful: Pod. Sucevei, Depr. Giurgiului, Depr. Ciucului, Depr. Brașovului.

Legumele: în jurul orașelor mari, C. Crișene, C. Someșului, Văile Jiului, Culoarul Siretului.

Sere: București, Codlea, Arad.

Industria conservelor: Arad, Oradea, Constanța.

Cultura viței de vie (viticultura)

Podgorii:

- Subcarpații de Curbură: podgoriile: Panciu, Odobești, Dealu Mare
- Moldova: Podgoria Cotnari
- Dobrogea: Murfatlari, Podgoria Niculițel, Ostian
- Oltenia: Podgoria Drăgășani
- Transilvania: pe Valea Târnavelor,
- Crișana: Podgoria Aradului, Valea lui Mihai

Prelucrarea strugurilor, combinate de vinificație:

- Moldova: Panciu, Odobești, Cotnari;
- Muntenia: Valea Călugăreasca;
- Dobrogea: Murfatlar;
- Transilvania: Jidvei (Alba).

Creșterea animalelor

Bovinele. Ind. laptelui: centre de tradiție: Vatra Dornei, Sibiu, Suceava, Brașov.

Porcinele: județe cu creștere foarte intensivă: Călărași, Ialomița, Giurgiu, Teleorman, Olt, Dolj, Timiș, Arad, Bihor.

Ind. cărnii și conservelor: București, Sibiu, Iași, Suceava, Arad.

Ovinele: sunt răspândite în regiuni joase: Dobrogea, C. Română, C. de Vest. precum și în regiuni montane și submontane cu tradiții: Brașov, Sibiu.

Ind. lânii: Brașov, Sibiu, Constanța, Timișoara, București.

Păsări de curte: combinate avicole: București, Brașov, Tg-Mureș.

Apicultura: creșterea albinelor. Importante regiuni: Câmpia Română, Pod. Dobrogei, Câmpia de Vest, Depresiune Colinară a Transilvaniei.

Sericultura: creșterea viermilor de mătase. Importante regiuni: zona Banatului.

Geografia Europei

Spațiul European

Suprafața: 10,17 milioane km² (penultimul continent ca suprafață).

Populația: 700 milioane; (al 3-lea dintre continentele lumii).

Poziția geografică:

- este situată în întregime în Emisfera Nordică, desfășurându-se latitudinal pe circa 4000 km, și longitudinal pe 6000 km;
- formează o singură masă continentală, împreună cu Asia. Poate fi împărțită în Europa continentală și Europa peninsulară.

Limitele:

- (N) Oceanul Arctic,
- (V) Oceanul Atlantic,
- (S) Marea Mediterană,
- (E) M-ții. Ural, fluvial Ural, Marea Caspică, M-ții Caucazieni.

Punctele extreme:

- (N) Capul Nord la 71°08' latitudine nordică,
- (V) Capul Roca la 9°34' longitudine vestică,
- (S) Capul Marroqui la 36° latitudine nordică,
- (E) Munții Ural la 67°30' longitudine estică.

Mările aferente, care înconjoară Europa sunt:

- (N) Marea Barents, Marea Albă, Marea Norvegiei, Marea Nordului, Marea Mânecii, Marea Baltică,
- (S) Marea Mediterană (cu Marea Ligurică, Marea Tireniană, Marea Adriatică, Marea Ionică, Marea Egee) Marea Neagră, Marea Azov, Marea Marmară.

Peninsulele: Scandinavia, Cola, Iutlanda, Iberică, Apenină, Balcanică.

Golfuri: Biscaya, Botnic, Finic, Riga, Lion, Genova,

Insulele: Islanda, Arhipelagul Britanic, Irlanda, Arhipelagul Azore, Arhipelagul Canare, Baleare, Corsica, Sardinia, Sicilia, Creta, Malta, Cipru.

Strâmtoni: Gibraltar, Bosfor, Dardanele.

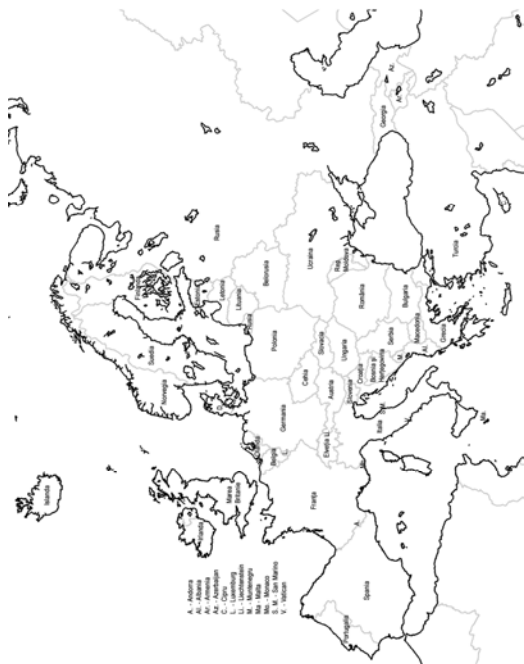
Tipuri de țarmuri:

a.) țarmuri înalte

- cu fiorduri – Peninsula Scandinavia,
- cu riass – Peninsula Bretagne,
- cu estuare: cunoscute sunt estuarele fluviilor Tomisa, Sena, Elba.
- țarmul dalmatic- țarmul estic al Mării Adriatice

b.) țarmuri joase

- cu lagune, limane: litorale joase,
- cu deltă: deltele fluviilor Volga, Dunăre, Rhon, Tibru.

Relieful major

Altitudinea medie continentului Europei este de 340 m.

Treptele de relief:

- 85% câmpii (sub 500 de m),
- 15% munți și dealuri înalte.

Vârful cel mai înalt se află în munții Caucaz vârful Elbrus 5642 m.

Din punct de vedere tectonic, Europa aparține plăcii Euroasiatice, principalele unități monostructurale fiind unități de platformă precambriene – reprezintă cel mai vechi nucleu continental; Scutul Baltic în nord și Platforma Est-Europeană în est.

Unități de orogen

- **Caledonică:** cuprind M-ții. Grampian, M-ții. Scoțieni, M-ții. Scandinaviei.
- **Hercenice:** Podișul Meseta, Masivul Central Francez, M-ții. Vosgi, M-ții. Harz, Masivul Șistos Renan, M-ții Pădurea Turinghiei, M-ții. Apenini, M-ții. Pădurea Neagră, Podișul Boemiei, Podișul Ardeni.
- **Alpine:** M-ții. Pirinei, M-ții. Alpi, M-ții. Apenini, M-ții Carpați, M-ții. Balcani, M-ții. Pindului, M-ții. Dinariri, M-ții. Caucaz. (lanțul Alpino-Himalaian).

Vulcani:

- vulcanul Hekla, în insula Islanda,
- vulcanul Etna, Vezuviu, Stromboli (Italia).